

28**Jani Brännaren oikaisuvaatimus koskien pelastusjohtajan vaalia**

381/01.01.01/2019

LLHall

Lapin liitto on kuntalain 55 §:n tarkoittama kuntayhtymä ja sen hallintoon ja päätöksentekoon sovelletaan kuntalain 64.1 §:n mukaisesti, mitä kunnasta säädetään 2, 6, 7, 10, 14, 18, 19, 22, 23 ja 29 §:ssä, 6 luvussa, 39, 40, 46, 47 ja 48 §:ssä sekä 9—16 luvussa. Lisäksi sen hallintoon yleislakina sovelletaan hallintolakia.

Kuntayhtymän päätöksenteko perustuu kuntalain 12 luvun säännöksiin ja edelleen kuntalain 90 §:n mukaisen hallintosäännön määräyksiin. Kuntayhtymän valtuusto on hyväksynyt hallintosäännön 23.11.2015 § 12. Hallintosääntöä tarkentamaan pelastustoimen osalta Lapin liiton valtuusto on hyväksynyt pelastustoimen hallinnon järjestämistä varten pelastustoimea koskevan johtosäännön 25.11.2019 § 19, jonka 4 §:n kohdan 15 nojalla Lapin pelastuslautakunta on edelleen antanut tarkempaa toimivallan erittelyä pelastustoimen sisällä määrittelevän toimintasäännön.

Lapin liiton pelastustoimen johtosäännön 17 §:n mukaisesti pelastusjohtajan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää Lapin liiton hallitus. Johtosäännön 18 §:n mukaisesti Lapin liiton hallitus valitsee pelastusjohtajan. Edelleen johtosäännön 4 §:n 17 kohdan mukaisesti pelastuslautakunta tekee esityksen pelastusjohtajan virkaan valittavasta henkilöstä.

Lapin liiton hallitus päätti kokouksessaan 9.12.2019 § 115 julistaa pelastusjohtajan viran julkisesti haettavaksi ja määritellyt virkaan seuraavat kelpoisuusehdot: Pelastusjohtajan viran kelpoisuusehtona on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Lisäksi kelpoisuusehtona on riittävä kokemus ja näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä julkishallinnossa. Pelastusalan kokemus ja toimialan tuntemus lasketaan hakijan eduksi. Virkaan valittavalta edellytetään näyttöjä vuorovaikutus- ja viestintätaidoista, yhteistyökyvystä, innovatiivisesta ja taloudellisesti tuloksellisesta toimintatavasta, itsenäisestä päätöksentekokyvystä sekä paineensietokyvystä

Hakuajan umpeuduttua hallitukselle toimitettiin hakijayhteenvedot ja hallituksen puheenjohtajan esitys täyttöprosessista seuraavasti: Haastattelut suorittaa hallintosäännön 20 §:n nojalla nimetty työvaliokunta täydennettynä maakuntajohtajalla, hallintojohtajalla ja pelastuslautakunnan puheenjohtajalla. Maakuntajohtaja tekee työvaliokunnalle ja pelastuslautakunnan puheenjohtajalle esityksen haastateltavista ja haastattelut suoritetaan 16.1. Haastattelujen jälkeen pelastuslautakunnan puheenjohtaja tekee haastattelutyöryhmässä keskustellun esityksen pelastuslautakunnalle, joka kokoontuu ylimääräiseen kokoukseen ennen maakuntahallituksen kokousta ja hallitus päättää valinnasta kokouksessaan 31.1.2020.

Hallitus hyväksyi sähköpostitse esitetyn menettelyn ja viran täyttöprosessi eteni edellä kuvatulla tavalla. Hakijayhteenvedojen lisäksi sekä hallitukselle että pelastuslautakunnalle toimitettiin vielä erikseen kaikki hakemusasiakirjat. Pelastuslautakunnan kokouksen jälkeen pelastuslautakunnan päätös esityksestä toimitettiin välittömästi hallituksen jäsenille.

Hallituksen päätös pohjautui haastatteluryhmän suorittamaan kokonaisarviointiin. **Sen mukaan hakemusten ja haastattelujen perusteella Markus Aarrolla oli soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja erittäin vahva kokemus ja näyttö vaativista ja itenäisistä johtamistehtävistä. Edelleen hänen suora pelastusalan kokemus ja toimialan tuntemus olivat vahvoja. Haastattelujen perusteella Markus Aarron vuorovaikutus- ja viestintätaidot, yhteistyökyky, itsenäinen päätöksentekokyky sekä paineensietokyky olivat hakijoista vahvimmat. Lisäksi hänellä oli haastattelujen perusteella selkeimmät käsitykset innovatiivisesta ja taloudellisesti tuloksellisesta toimintatavasta Lapin pelastustoimessa.**

Jani Brännare esittää oikaisuvaatimuksessaan, että

- 1) hakuilmoitus oli laadittu huolimattomasti ja kelpoisuusehtoja ei ole osattu yhdistää pelastusjohtajan virassa vaadittavaan ammattitaitoon ja haastatteluryhmällä ei ole ollut asiantuntemusta tehdä kokonaisarviointia
- 2) haastattelujen ja haastattelukysymysten perusteella ei voinut saada kuvaa hakijoiden kyvyistä ja taidoista tehtävään nähden
- 3) Päätöksentekijöille ei ole ollut käytössään päätöksen pohjaksi riittävää aineistoa ja maakuntajohtaja on esitellyt asian hallituksessa vaikka pohjana on jo pelastuslautakunnan esitys
- 4) Perustelut ja ansiovertailu ovat puutteelliset ja ne syrjivät oikaisuvaatimuksen tekijää ja oikaisuvaatimuksen tekijän mielestä ansioituneimpia hakijoita
- 5) Päätöksen tiedoksiannossa on tapahtunut virhe

Kohdan 1 osalta hakuilmoituksessa oleva virhe oli tekninen eikä se ole vaikuttanut oikaisuvaatimuksen tekijän tai muiden hakijoiden mukaan ottamiseen hakuprosessiin. Lapin liiton hallintosäännön 27 §:n mukaan pelastusjohtajan kelpoisuusehdot määrittelee maakuntahallitus. Edelleen hallintosäännön 25 §:n mukaan pelastusjohtajan valitsee maakuntahallitus. Hallituksella on ollut täysi toimivalta hyväksyä oikeustieteen lisensiaatin tutkinto pelastusjohtajan kelpoisuusehdoissa edellytetyksi soveltuvaksi ylemmäksi korkeakoulututkinnoksi. Kuten päätöksen perusteluissa yllä ilmenee, muut kelpoisuusehdoissa määritellyt viran hoidon kannalta merkitykselliset henkilökohtaiset ominaisuudet ovat nostaneet Markus Aarron kokonaisarvioinnissa hakijoista ansioituneimmaksi.

Kokonaisuudessaan valintaprosessi on toteutettu normaalina kuntalain mukaisena menettelyinä, jossa valinnan suorittaa monijäseninen toimielin. Valinnassa mukana olleilla on ollut riittävät kyky ja näkemys arvioida hakijoiden ominaisuuksia suhteessa asetettuihin kelpoisuusehtoihin. Edelleen valintaa valmisteleavassa työryhmässä on ollut mukana paitsi kaikkien poliittisten ryhmien tasapuolinen edustus niin myös pelastuslautakunnan puheenjohtaja, jolla on päätöksentekijöiden osalta paras substanssiosaaminen pelastustoimesta.

Kohdan 2 osalta haastattelutyöryhmä suoritti haastattelut saman päivän aikana ja samalla haastattelurungolla niin, että jokaiseen haastatteluun oli varattu aikaa tunti. Haastattelurungon valmisteli maakuntajohtaja käyttäen apunaan nykyistä pelastusjohtajaa. Haastattelurungossa käytiin laaja-alaisesti läpi tekijöitä, joilla kelpoisuusehtojen sisältämiä vaatimuksia voitiin jokaisen hakijan osalta arvioida. Menettely asetti hakijat tasapuoliseen asemaan ja antoi hyvin kattavan mahdollisuuden haastatteluryhmälle suorittaa hakijoiden välisen kokonaisarvioinnin.

Kohdan 3 osalta valintaprosessin eri vaiheissa kaikille päätöksentekijöille on toimitettu hakijayhteenvedot ja erikseen pyydettyessä vielä kaikki hakemusasiakirjat. Haastatteluryhmän työn pohjalta pelastuslautakunnan puheenjohtaja on suullisesti perustellut ja

tehnyt esitykset pelastuslautakunnan kokouksessa. Pelastuslautakunnan esitys on toimitettu välittömästi hallituksen jäsenille ja maakuntajohtaja on perustellut suullisesti oman esityksensä hallituksen kokouksessa. Päätöksentekijöillä on ollut kunnallisen monijäsenen toimielimen vaaliprosessin mukaiset riittävät ja tosiasialliset mahdollisuudet muodostaa käsityksensä hakijoista suhteessa asetettuihin kelpoisuusehtoihin.

Lapin liiton hallintosäännön 14 §:n mukaan asiat päätetään hallituksen kokouksessa viranhaltijan tai puheenjohtajan esittelystä. Hallituksen esittelijänä toimii maakuntajohtaja. Pelastustoimen johtosäännön 4 §:n 17 kohdan mukaisesti pelastuslautakunta tekee esityksen pelastusjohtajan virkaan valittavasta henkilöstä. Lähtökohtaisesti kyse ei ole ristiriidasta tai ensisijaisuudesta, vaan menettelytavasta, jonka valtuusto on halunnut johtosäännöissä linjata. Sen mukaan pelastuslautakunnalla on oikeus tehdä hallitukselle oma esityksensä pelastusjohtajan virkaan valittavasta ja tämä on tuotava hallitukselle tiedoksi. Hallitus tekee valinnan normaalilla tavalla maakuntajohtajan esittelystä oman kokonaisarvionsa pohjalta. Ko. tapauksessa tilanteessa ei edes tosiasiallisesti muodostunut mitään ristiriitaa, koska pelastuslautakunta ja maakuntajohtaja olivat päätyneet kokonaisarvioinnissaan samaan esitykseen.

Kohdan 4 osalta pelastusjohtajan vaalissa on kyse kunnallisen monijäsenen toimielimen toimittamasta vaalista. Hallintolain 45 §:ssä säädetään päätöksen perustelemisesta. Päätös on pääsäännön mukaan perusteltava ja perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Viranhaltijan suorittamat henkilöstövalintapäätökset on perusteltava. Hallintolain 45 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan perustelut voidaan jättää esittämättä, jos päätös koskee kunnallisen monijäsenen toimielimen toimittamaa vaalia. Lain vaatimukset täyttyvät, kun kunnan toimielin ilmoittaa perustelunsa virkavaalista tehtyjä oikaisuvaatimuksia käsitellessään. Perusteluiden esittäminen muutoksenhakuvaiheessa on hyväksytty myös oikeuskäytännössä KHO 29.7.2008/1772 ja KHO:1992-A-26.

Kuntayhtymän viranomaisella on lähtökohtaisesti laaja harkintavalta valita kenet tahansa kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista. Tätä harkintavaltaa kaventavat perustuslain 125.2 §:n säännös yleisistä nimitysperusteista (taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto), kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 12 §:ssä säädetty syrjäntäkielto ja tasa-arvolain 8 §:n syrjäntäkielto silloin, kun hakijoina on eri sukupuolta olevia henkilöitä.

Kenelläkään ei ole ehdotonta oikeutta tulla valituksi kunnalliseen virkaan pelkästään siksi, että hänellä on korkeampi koulutus tai pitempi työkokemus kuin muilla hakijoilla (esim. KHO:19.9.1997/2296). Hakijoiden henkilökohtaisten ominaisuuksien arvioinnin perusteella on lain mukaan mahdollista päätyä valitsemaan kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muikin kuin korkeimmin koulutettu taikka kokenein. Virkaa täyttävällä kunnallisella toimielimellä on laaja harkintavalta painottaa kelpoisuusvaatimuksiin sisältyviä vaatimuksia haastattelun ja ansiovertailun perustuvan kokonaisarvion nojalla.

Hallitus on ottanut vaalissa huomioon paitsi koulutuksen ja työkokemuksen niin myös hakijoiden viran hoidon kannalta merkitykselliset henkilökohtaiset ominaisuudet. Hallitus on hakijoiden ansiovertailun ja kokonaisarvioinnin perusteella valinnut Markus Aarron hakuilmoituksen kelpoisuusvaatimukset parhaiten täyttävänä eli ansioituneimpana hakijana pelastusjohtajan virkaan edellä (tummennettu tekstiosa) todetuilla perusteluilla.

Kohdan 5 osalta rekrytoinnissa on liiton käytännön mukaan menetelty sähköisesti. Hakemukset otetaan vastaan sähköisesti, tiedoksiannot toimitetaan sähköisesti ja lisätietopyyntöihin vastataan sähköisesti. Hallituksen päätös pelastusjohtajan valinnasta annettiin hakijoille tiedoksi sähköpostilla 31.1.2020. Hakijoille lähetettiin sähköpostilla

pöytäkirjanote päätöksestä muutoksenhakuohjeineen 3.2.2020. Jani Brännare pyysi lisätietoja hakuprosessiin liittyen sähköpostitse 5.2.2020, johon vastattiin 6.2.2020, sekä 6.2.2020, johon vastattiin 7.2.2020.

Edellä olevin perustein esitän, että maakuntahallitus hylkää Jani Brännaren oikaisuvaatimuksen.

Eesitys Maakuntajohtaja:

Hallitus hylkää Jani Brännaren oikaisuvaatimuksen koskien pelastusjohtajan vaalia.

Päätös: